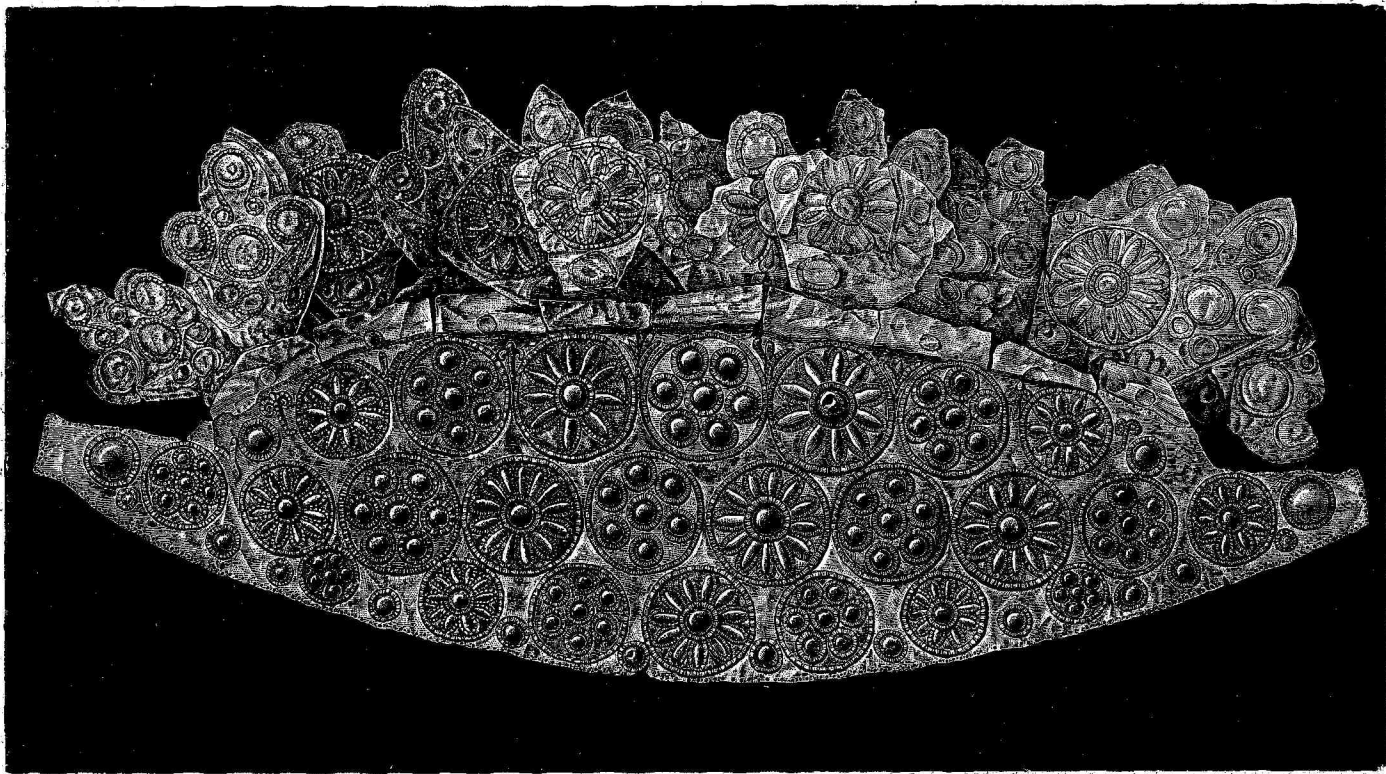

βάνη· ἕκαστον φαινόμενον μὲ διαφόρους παραλλαγὰς κατ' ἀρέσκειάν μου, ὅτε ὁ ἥλιος, ὅστις ἤρχισε νὰ κλίνη πρὸς τὸν ὀρίζοντα, μᾶς ὑπέμνησεν ὅτι ἦτο καιρὸς, δι' ἐμὲ μὲν ν' ἀρχίσω τὰς ἐκδρομάς μου διὰ μέσου τῶν ἀρχαίων μνημείων καὶ τῶν ἐρείπιων τῆς ἀρχαίας Κασύ, ἣτις ὑπῆρξεν ἡ ἐστία τῆς ἀκμῆς καὶ τῆς ἰσχύος τῶν Βραχμάνων, ὅτε μετὰ τὸν ἀγῶνά των πρὸς τοὺς ραγιάς ἀπώλεσαν τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν των. Διὰ δὲ τὸν φακίρην ἦτο καιρὸς, νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σίβα ὅπως προπαρασκευασθῇ διὰ τῶν νενομισμένων προσευχῶν εἰς τοὺς καθαρμούς, οὗς ᾤφειλε νὰ ἐκτελῇ καθ' ἑκάστην ἐσπέραν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ἁγίου ποταμοῦ.

Οἱ Ἴνδοι φακίραι εἶναι ἀναμφισβητήτως οἱ ἱκανώτατοι γόητες, μαγνητισταὶ καὶ ταχυδακτυλουργοὶ τοῦ κόσμου. Ὅφειλα δὲ νὰ ὁμολογήσω ὅτι, καίπερ μὴδ' αὖτε ἀποδεχόμενος ὡς ὀρθὴν τὴν πεποίθησίν των περὶ τῆς ἐπεμβάσεως ἀοράτων πνευμάτων εἰς τὰ φαινόμενα τοῦ κόσμου τούτου, οὐδεμίαν δυσκολίαν ἔχω νὰ παραδεχθῶ ἐνυπάρχουσαν εἰς αὐτοὺς ἐκτάκτως μεγάλην μαγνητικὴν δύναμιν, ἐξικνουμένην εἰς τοσοῦτον βαθμὸν ἐντάσεως ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐπιδρῷ καὶ ἐπὶ τῶν ἀψύχων ἀντικειμένων.»

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

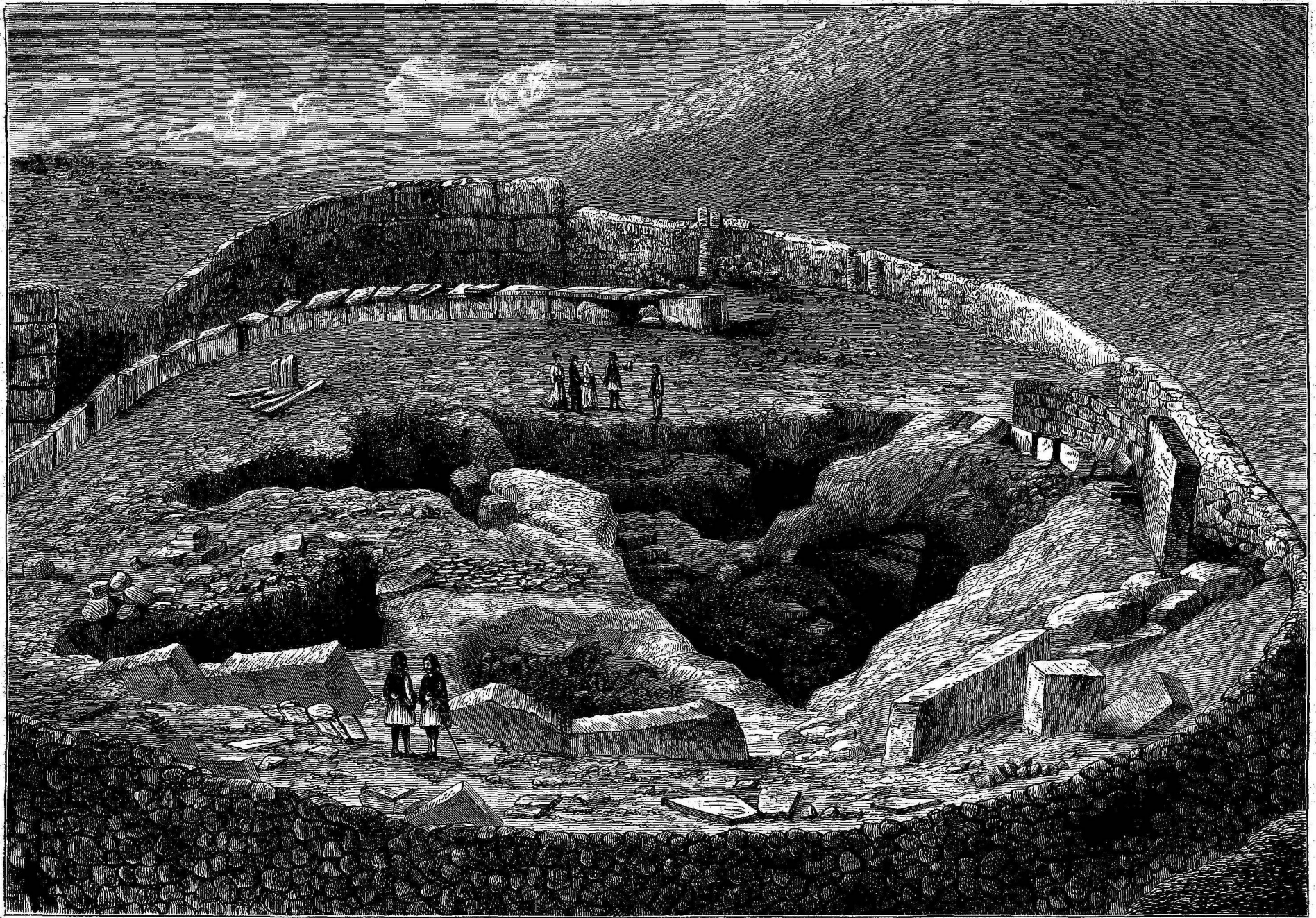
ΧΡΥΣΟΥΝ ΣΤΕΜΜΑ ΑΝΕΥΡΕΘΕΝ ΕΝ ΜΥΚΗΝΑΙΣ.

ΕΚ ΤΟΥ ΚΑΤΩ ΚΟΣΜΟΥ.

(Τέλος.)

Θὰ ἦτο ὅμως μεγάλη πλάνη, ἂν ἐφантаζόμεθα τὸν πληροῦντὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς γῆς πύρινον ὠκεανὸν σαλευόμενον καὶ κυμαινόμενον ὡς αἱ θάλασσαι τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς· τοῦναντίον πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν αὐτὸν διατελοῦντα ἐν ὅλῳ διαφόρῳ καταστάσει, διότι αἱ ὕλαι ἐκεῖ κάτω εὐρίσκονται ὅχι μόνον εἰς ἐκτάκτως ὑψηλὴν θερμοκρασίαν ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἐκτάκτως μεγάλῃ πίεσιν, ὅλον ἐν αὐξανομένην ἀναλόγως πρὸς τὸ βάθος. Ἐγένοντο μάλιστα καὶ ὑπολογισμοὶ τῆς πίεσεως ταύτης, ἣτις ἐξασκεῖται εἰς τὰ ἀνεξερευνήτα βάθη τῆς γῆς, καὶ εὐρέθησαν ἀριθμοὶ ἀκατανοήτως μεγάλοι. Λαμβάνοντες ὡς μετρικὴν μονάδα τὴν πίεσιν, ἣν ἡ ἀτμόσφαιρα ἐξασκεῖ ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, εὐρίσκουσιν οἱ περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιστήμονες ὅτι ἡ ἐν τῷ κέντρῳ τῆς γῆς πίεσις ἰσοδυναμεῖ πρὸς δύο ἑκατομμύρια, κατ' ἄλλους δὲ μάλιστα ὑπολογισμούς, πρὸς πέντε ἑκατομμύρια τοιούτων ἀτμοσφαιρικῶν πίεσεων. Διότι ὑπελογίσθη μὲν ἱκανῆς ἀκριβείας ὅτι εἰς βάθος 64,000

μέτρων (περισσότερον τῶν 8½ μιλίων), ἦτοι ἐνὸς ἑκατοστοῦ τῆς ἀκτίνος τῆς γῆς, ἐπικρατεῖ πίεσις 400 στατήρων (ἑκατολλίτρων) ἐπὶ ἐκάστου τετραγωνικοῦ ἑκατοστομέτρου. Ἀλλ' ὑπὸ τοιαύτην ἀκατανοήτως μεγάλῃ πίεσιν εἶνε παντελῶς ἀδύνατος πᾶσα ροὴ καὶ πᾶσα κίνησις τῶν πυριπλεγῶν καὶ τετηγμένων ὀγκῶν. Πιθανώτερον εἶνε ὅτι αἱ ὕλαι ἐκεῖνα διατελοῦσιν συμπιεσμένα καὶ ἀκίνητοι ὡς πυκνὸς χυλός, ἢ μεταβαίνουν διὰ τῆς ὑπερφυοῦς θερμότητος εἰς κατάστασιν υπερθέρμων ἀερίων, ἐν ἣ διατελοῦσι καὶ ὑπὸ τὴν μεγίστην πίεσιν. Ἀλλ' εἴτε ὡς παχὺν χυλὸν συμπιεζόμενον εἴτε, εἰς μεγαλήτερα βάθη, ὡς ἐν καταστάσει υπερθέρμων ἀερίων φαντασθῶμεν διατελούσας τὰς μάζας τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς, ἐξ ἀπαντος ὅμως ὑπὸ τὴν φοβερὰν ἐκείνην πίεσιν ἀποκλείεται πᾶσα ἀνακύκησις, κύμανσις, ροή, τῆς ρευστῆς ὕλης. Τὸ πολὺ πολὺ δύναμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὡς δυνατόν, ὅτι τὰ βραδέως καὶ βαθμιαίως ἐν διαστήματι ἀναριθμήτων αἰώνων ψυ-

Η ΑΓΟΡΑ ΤΩΝ ΜΥΚΗΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝ ΑΥΤΗ ΒΑΣΙΛΙΚΟΙ ΤΑΦΟΙ.

χόμενα και βαρύτερα καθιστάμενα μέρη τῶν ὑλῶν ἐκείνων καταδύνονται βραδέως βαδύτερον και ἀντικαθίστανται διὰ νέων, κάτωθεν ἀνωθυμένων θερμότερων ὑλῶν, οὕτως ὥστε συντελεῖται ἴσως τις βραδυτάτη κατάδυσις και ἀνάδυσις τῶν πυριφλεγῶν ὄγκων.

Ἦδη, ἀφοῦ ἐπειράθημεν νὰ σχηματίσωμεν ιδεάν τινὰ κατὰ προσέγγισιν σαφῇ περὶ τῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ἐπικρατούσης καταστάσεως, ἐπιβάλλεται ἡμῖν ἀφ' ἐαυτοῦ τὸ σπουδαῖον ζήτημα, ποίας ἐνεργείας ἐξασκοῦσιν ἐπὶ τῆς ὑφ' ἡμῶν κατοικουμένης γῆνις ἐπιφανείας τὰ μεγαλοπρεπῆ και ἐξαισία ἐκείνα φαινόμενα τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς.

Αἱ δυνάμεις τοῦ κάτω κόσμου διήκουσι διηλεκτῶς μέχρι τῆς ζῆς τῶν ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς γῆς ὄντων, καὶ οὐδέποτε δυνάμεθα ν' ἀπαλλαχθῶμεν τῆς πανισχύρου αὐτῶν ἐπιδράσεως.

Βεβαίως, ὅταν ἀναλογισθῶμεν ὅτι τὸ διάπυρον περιεχόμενον τῆς γῆς περικαλύπτεται ὑπὸ λεπτοῦ ἀπεψυγμένου φλοιοῦ, ἔχοντος ἴσως μόλις ἕξ ἢ ὀλίγον τι περισσοτέρων χιλιομέτρων πάχος, δικαιοῦμεθα νὰ καταληφθῶμεν ὑπὸ τινος ἀνησυχίας· ἀφοῦ μάλιστα ὁ φλοιὸς τῆς γῆς βασίζεται λίαν ἐλαστικῶς ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς πυρῖνις σφαίρας και ἐνδίδει εἰς πᾶσαν αὐτῆς ἰσχυροτέραν πῶς ὀρμήν.

Τοῦτο συμβαίνει πρὸς τοῖς ἄλλοις και κατὰ τὰς ἐκρήξεις τῶν ἡφαιστειῶν, αἵτινα πρέπει νὰ φαντασθῶμεν ὡς βίαιαν τινὰ ῥήξιν τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, και διεξορμησιν μέρους τινὸς τῶν φλογερῶν ὑλῶν δι' ὑποχθονίων ῥωγμῶν και σχισμάτων, κλειομένων ἴσως ἔξωθεν διὰ λεπτοτέρων και ἀσθενεστέρων στρωμάτων. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, αἱ ὑποχθόνιοι φλογερὰι μᾶζαι διαρρηγνύουσιν ἀσθενέστερόν τι μέρος τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς και ἐξορμῶσιν εἰς τὰ ἔξω. Μετὰ πόσης δὲ ἰσχύος συντελοῦνται αἱ ἐκρήξεις αὗται, βλέπομεν κατὰ τοὺς σεισμούς, οἵτινες ἢ ὁμοῦ μετὰ τῶν ἡφαιστειῶν ἐκρήξεων ἐπέρχονται ἢ τοῦλάχιστον εὐρίσκονται εἰς οἷον δήποτε σύνδεσμον μετ' αὐτῶν, και κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ χονδρὸς φλοιὸς τῆς γῆς, ὁ ἔχων χιλιομέτρων ὅλων πάχος, κραδαίνεται και δονεῖται, ὅπως ἡ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου ταρασσομένη ἐπιφάνεια τῶν ὑδάτων. Ὡσαύτως δὲ βλέπομεν τοῦτο εἰς τὰς μεγάλας μεταβολὰς ἡφαιστειωδῶν χωρῶν, ἐνθα ὁλόκληρα ὄρη βυθίζονται αἰφνης και ἄλλα πάλιν ὄρη ἀνακύπτουσι, τῇ συνεργίᾳ βεβαίως τῶν ὑποχθονίων ἐκείνων δυνάμεων.

Ἀλλὰ μεθ' ὅλα ταῦτα δὲν ὑπάρχει φόβος, μήπως ποτὲ ἐπέλθῃ γενικὴ καταστροφή τοῦ ἤδη ἀπεψυγμένου ἐξωτερικοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, και ἐπομένως παντελὴς ἀφανισμὸς πάσης ζῆς και ὑπάρξεως ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἡμετέρου πλανήτου. Τούναντίον ἐκ πολλῶν τεκμηρίων βεβαιούμεθα ὅτι ἡ βαθμιαία ἀπόψυξις τῆς γῆνις σφαίρας συντελεῖται βραδυτάτα μὲν ἀλλὰ διηλεκτῶς και ἀκαταπαύστως. Ἀλλ' ἐπειδὴ πάντα τὰ σώματα ψυχόμενα συστέλλονται, τοῦτ' ἐστὶ σμικρύνονται τὸν ὄγκον τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσω περισσοτέραν θερμότητα ἀποβάλλουσι, δικαιοῦμεθα νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι και εἰς τὴν γῆνιν σφαῖραν συνεπείᾳ τῆς διηλεκτῆς προοδευούσης ἀποψύξεως και βαθμιαίας στερεοποιήσεως τῶν ἐσωτερικῶν διαπύρων και ρευστῶν ὑλῶν ἐπέρχεται ἐν τῷ διαστήματι τῶν αἰώνων μικρά τις συστολὴ και ἐλάττωσις

τοῦ ὄγκου. Καὶ τοῦτο κατὰ πᾶσαν πιθανότητα συμβαίνει πραγματικῶς. Ἐννοεῖται βεβαίως, ὅτι μόνον τὸ ἐσωτερικὸν πυρίτηκτον μέρος τῆς γῆς δύναται νὰ συσταλῇ, οὐχὶ ὅμως και ὁ ἤδη συμπεπηγμένος στερεὸς αὐτῆς φλοιός. Ἀλλ' ὅμως διὰ τῆς ἐσωτερικῆς ἐκείνης συστολῆς πρέπει νὰ σχηματίζονται κενὰ διαστήματα ὑπὸ τὸν ἐξωτερικὸν φλοιὸν τῆς γῆς, οὕτως ὥστε ὁ φλοιὸς οὗτος ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀποστερεῖται τῆς ἐδραίας αὐτοῦ βάσεως, και ἐπομένως, ὑπεύκων εἰς τὸν νόμον τῆς βαρύτητος, βυθίζεται ὅπως ἀποπληρώσῃ τὰ κενὰ ἐκείνα διαστήματα — συμπύσσεται και ρυτιδούται, ὅπως ὁ φλοιὸς ἐνὸς ζαρωμένου μήλου. Καὶ πράγματι ὡς ἴχνη τοῦ περιστατικοῦ τούτου βλέπομεν τὰ ὄρη τῆς γῆς, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ πλεῖστα θεωροῦνται σήμερον ὑπὸ τῶν γεωλόγων ὡς σχηματισθέντα ἐκ τῆς ἀνωτέρω περιγραφείσης συστολῆς τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς, ὀλίγιστα δὲ ἐξ ἡφαιστειωδῶν ἐκρήξεων και ἄλλων αἰτιῶν. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀπὸ ἀναριθμητῶν αἰώνων συντελουμένην και ἔτι διαρκῶς ἐξακολουθοῦσαν ταύτην σύμπτυξιν και ρυτιδωσιν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, προκύπτουσιν ἐξογκώσεις και ἰσχυραὶ ἐντάσεις τοῦ στερεοῦ αὐτῆς φλοιοῦ, προξενούσαι βίαιας ῥήξεις, και σχισμοὺς και κρημνισμοὺς τῶν ὑπογείων πετρωμάτων, πάντα δὲ ταῦτα αἰσθανόμεθα ὡσαύτως ὡς σεισμούς. Καὶ πράγματι ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη παραδέχεται ὅτι οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν σεισμῶν προέρχονται ἐκ τῆς διηλεκτῆς συτελουμένης ῥικνώσεως τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς, ὀλίγιστοι δὲ ὀφείλονται εἰς ἡφαιστειώδεις ἐπιδράσεις.

Κατὰ τοὺς νεωτάτους μάλιστα χρόνους τῇ βοηθείᾳ λεπτοτάτων ἐργαλείων ἀνεκαλύφθη παραδόξως, ὅτι πανταχοῦ και πάντοτε ἐπὶ τῆς γῆς συμβαίνουσι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σφοδραὶ δονήσεις και σεισμοί.

Βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι και ἄλλαι ἐξωτερικαὶ δυνάμεις, και δὴ ἐξ ἄλλων οὐρανίων σωμάτων προσερχόμεναι, ἐξασκοῦσιν ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ρευστοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς. Οὕτω λόγου χάριν ἡ ἐλκτικὴ δύναμις τῆς σελήνης και τοῦ ἡλίου ἐξασκοῦσι πιθανῶς τοιαύτην ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ τετηγμένου πυρῆνος τῆς γῆνις σφαίρας, οἷαν περίπου ἐπὶ τῶν ἐπιγείων ὠκεανῶν. Ἐπὶ τούτου δὲ βασιζόμενος ὁ Γερμανὸς ἀστρονόμος Ρουδόλφος Falb προφητεύει τοὺς σεισμούς και τὰς ἡφαιστειώδεις ἐκρήξεις ἐκ τῆς προϋπολογιζομένης ἐκάστοτε θέσεως τοῦ ἡλίου και τῆς σελήνης ἐν σχέσει πρὸς τὴν γῆν.

Ἀλλ' ἐκ πάντων τούτων βλέπομεν συγχρόνως ὅτι εἶνε πλάνη νὰ νομίζωμεν ὅτι ἡ γῆ εἶνε ψυχρὸν και νεκρὸν σῶμα, προωρισμένον μόνον ν' ἀποτελῇ τὸ ἔδαφος τῆς ἡμετέρας διαμονῆς και κινήσεως. Τούναντίον, διδασκόμεθα ὅτι ἐν τῇ γῇ ἐργάζονται διηλεκτῶς ὑπερφυεῖς δυνάμεις πρὸς περαιτέρω αὐτῆς διαμόρφωσιν ἐσωτερικὴν τε και ἐξωτερικὴν, ἐλάχιστα δὲ και μικροσκοπικὰ φαίνονται ἡμῖν τὰ καθ' ἑκάστα τοῦ ἡμετέρου βίου ἀπέναντι τῶν μεγαλοπρεπῶν συμβαμάτων και τῶν ἀπεράντων χρονικῶν διαστημάτων τοῦ βίου τῆς γῆς. Καὶ ὅμως πόσον μικρότερα φαίνονται ἡμῖν ταῦτα, και πόσον μικροσκοπικώτερα ὁλόκληρος ἡ γῆ, ὅταν συγκρίνωμεν αὐτὴν πρὸς τὸν ἀπειρον κόσμον, πρὸς τὸ σύμπαν, ὅπερ ὡσαύτως τροποποιεῖται και μεταβάλλεται κατὰ τοὺς νόμους τῆς αἰωνίας ὑπάρξεως!